

3. **Охорона** навколишнього природного середовища/ Статистичний збірник. – Львів, 2003. – 99 ст.

4. **Довідник** з питань економіки та фінансування природокористування і природоохоронної діяльності. – К.: 2000. – 411 с.

УДК 658.15

Доц. О.В. Мицак – Львівська КА

ГРОШОВІ ПОТОКИ У СИСТЕМІ ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Досліджено необхідність запровадити управління грошовими потоками у практику фінансового управління вітчизняних підприємств, розглянуто методи визначення їх обсягу та основні засади і переваги планування грошових потоків.

Ключові слова: Грошовий потік, управління грошовими потоками, методи визначення величини грошових потоків, планування руху грошових коштів

Doc. O.V. Mytsak – Commercial Academy of Lviv

Cash flow was system financial management enterprise

The article research problems management cash flow, importance analysis, optimization and plan cash flow of financial management of the enterprise.

Keywords: Cash flow, management cash flow, method determination cash flow, plan cash flow

Становлення в національній економіці ринкових механізмів господарювання зобов'язує фінансове управління відслідковувати не лише результати фінансового аналізу з позиції оцінки платоспроможності і ліквідності, прогнозування і планування цих показників у перспективі, але й досягати управління процесами руху грошових коштів, що безпосередньо впливає на спроможність підприємства вчасно розраховуватись за своїми зобов'язаннями і покривати витрати за рахунок коштів, що надійшли. Ритмічність руху грошових коштів за обсягами і в часі визначає фінансову стабільність і рівновагу підприємства і вимагає впровадження у систему фінансового менеджменту нового напрямку фінансової політики – управління грошовими потоками підприємства.

Під грошовим потоком науковці і практики розуміють надходження і використання грошових коштів у процесі здійснення всіх видів господарської діяльності. Визначення поняття грошових потоків, їх систематизація, аналіз і планування висвітлюється у працях провідних вітчизняних та закордонних вчених з проблем фінансового менеджменту, а саме: Бланка І.О., Ковалева В.В., Кірейцева Г.Г., Поддєрьогіна А.М., Брігхем С., Перара Ж., Стоянової Е. та ін.

Дана категорія є особливим об'єктом дослідження господарської діяльності підприємства, його фінансової стабільності та здатність ритмічно функціонувати на ринку. Такий широкий спектр її застосування у фінансовому управлінні і визначає актуальність та необхідність дослідження проблем руху грошових коштів підприємств і організацій у перехідній економіці.

Фінансове управління грошовими потоками пов'язано з аналізом та оцінкою їх величини і напрямів руху, зокрема у попередніх періодах, і з плануванням цих процесів на перспективу.

Оцінка руху грошових потоків вимагає створення на підприємствах системи управлінського обліку за даним напрямом, оскільки фінансовий облік не формує достатньої інформаційної бази, яка б забезпечувала проведення ґрунтового аналізу і оцінки руху грошових коштів підприємства у попередніх періодах.

Визначення величини грошових потоків може здійснюватися двома методами: прямим та опосередкованим. Прямий метод забезпечує отримання найбільшого обсягу інформації щодо надходження і використання грошових коштів з різних видів діяльності та в необхідні часові періоди. Негативом застосування даного методу є його трудомісткість. Відносний метод оцінює величину чистого грошового потоку, як різницю між надходженням і використанням грошових коштів за даними фінансової звітності. Простий алгоритм розрахунків забезпечує його широке використання і дозволяє визначити не лише синхронність руху грошових коштів, але і його взаємозв'язок з чистим прибутком підприємства. Недоліком даного методу є вузькість досліджень та складність інтерпретування результатів аналізу стосовно оцінки платоспроможності і ліквідності підприємства у певних періодах.

Вітчизняні практики фінансового менеджменту на сьогодні в основному управління грошовими потоками пов'язують з визначенням їх обсягу відносним методом. Це здійснюється у процесі формування річної фінансової звітності, яка, відповідно до стандартів Національного обліку і фінансової звітності, містить звіт про рух грошових коштів, де чистий грошовий потік з операційної діяльності визначається відносним методом, а незначні обсяги грошових потоків з інвестиційної і фінансової діяльності не вимагають формування спеціальної інформаційної бази щодо їх оцінки прямим методом. Таке обмежене впровадження даної категорії у систему об'єктів фінансового управління не дозволяє підприємствам підвищувати якість фінансового управління.

Однак, найбільш складною і найменш застосованою сферою управління грошовими потоками є планування їх руху.

Проблеми фінансового планування, в тому числі і грошових потоків є одними з найбільш термінових з позиції їх вирішення для удосконалення управління в цілому. Фінансове планування втілює встановлені завдання у форму конкретних фінансових показників і забезпечує фінансовими ресурсами план економічного розвитку. Планування руху грошових коштів дозволяє формувати всі потоки платежів на підприємстві та між підприємством і зовнішнім середовищем з врахуванням стану платіжних засобів за один або кілька періодів. Потоки платежів та залишки платіжних коштів для фінансового планування слід визначати за видами, обсягом і часом їх виникнення відповідно до діяльності підприємства в майбутньому періоді. Це дозволить володіти інформацією про очікувані платежі і надходження грошових коштів у необхідні часові інтервали з врахуванням специфіки функціонування підприємства. За допомогою прогнозу руху коштів можна визначити, скільки грошових коштів необхідно вкласти в господарську діяльність підприємства, синхронність їх надходження та використання, що дає можливість визначити потребу у залученому капіталі й визначити майбутню ліквідність підприємства.

У сучасних умовах росту ділової активності в Україні ринкове середовище стає дедалі динамічнішим. Однак розвиватися і успішно конкурувати зможуть лише ті підприємства, які зуміють реально впровадити у систему фінансового управління міжнародні стандарти управління грошовими потоками, як з позиції їх аналізу та оцінки, так і з позиції планування їх руху у перспективі, що сприятиме стабільному і ритмічному їх розвитку і досягнення стратегічних завдань функціонування на ринку.

Література

1. Бланк И.О. Фінансовий менеджмент. – К.: Ника-Центр, 2001.
 2. Брігхем Є. Основи фінансового менеджменту. – К.: "Молодь", 1997.
 3. Фінансовий менеджмент: Навч. посібник./ За ред. Г.Г. Кірейцева. – К.: ЦУЛ, 2002.
 4. Тарасенко Н.В. Економічний аналіз діяльності промислового підприємства. – Львів: ЛБІ НБУ, 2000.
-

УДК 330.34

Доц. А.В. Стасишин, канд. екон. наук – Львівський
НУ ім. Івана Франка

РОЛЬ ЕКОНОМІЧНИХ СУБ'ЄКТІВ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ РІВНОВАГИ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Проаналізовано сучасний стан взаємодії основних економічних суб'єктів в економіці України. Особливу увагу приділено економічним функціям держави в царині стимулювання інноваційної політики.

Doc. A.V. Stasyshyn – Ivan Franko National University of Lviv

The role of economic agents in protection of macroeconomic equilibrium in transitional economy of Ukraine

The role and functions of economic agents are analyzed in transitional economy of Ukraine. Big attention in the article was destined of economic functions of government in the fields of innovation policy stimulating.

Історичне існування планової системи економіки призвело до парадоксального результату: виникнувши як замислена система найбільш раціонального використання всіх ресурсів, вона в результаті призвела до більш неефективного їх використання, ніж стара ринкова система. Але цей, з першого погляду, парадокс є закономірним явищем, як це показав Я. Корнаї [2, 3], оскільки він є наслідком вмонтованого в обмежену ресурсами систему механізму: кожний фактор виробництва, який застосовується за принципом максимізації використання ресурсів, призводить до появи і поглиблення дефіцитності ресурсів.

Радянська економіка ніколи не перебувала на межі її виробничих можливостей, а завжди була зміщена ліворуч від цієї межі. Однією з головних, а, напевно, найголовнішою причиною такого стану радянської економіки було неефективне макроекономічне регулювання, яке не могло забезпечити двох видів ефективності: розподільної і виробничої, досягнення яких відбувається за допомогою цінового механізму, порівняння суспільних витрат і суспільних вигод.